

TÜRKİYE'DE IFAD

Türkiye Cumhuriyeti, Avrupa ve Asya ara yollarında kültür ve coğrafya bakımlarından eşsiz bir yer tutuyor. Türkiye'nin tam 78 milyon hektar toprak alanı ve 71 milyondan fazla nüfusu var. Toprağın yaklaşık üçte biri ekilebilir ve nüfusun %26'sı kırsal bölgelerinde yaşıyor.

1923'te olan Türkiye modern devletinin kuruluşundan beri iktisat hızlıca gelişmişti. Her ne ise, ekonomik gelişmesi, 1990'larının ortasında, mali ve para krizinin sonucu olarak, yavaşladı. Memleketin batı ve güneybatıdaki daha zengin, sanayileştirilmiş bölgeleri ile Türkiye'nin daha az gelişmiş kalan illeri arasında geniş gelir farklılıkları mevcut oluyor. 2002'de brüt milli geliri nüfus başına 2490 USD idi.

Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu (IFAD), Türk Hükümeti'nin masrafları indirilmiş bölgelerinin gelişmesine öncelik tanıyan yoksulluk azaltması politikasını destekliyor. Uzak alanlarda, özellikle dağlık bölgelerinde, yol, okul, hastaneler gibi maddi ve sosyal altyapıların yokluğu, kırsal kesim halkının ayrılmasını şiddetlendirmektedir.

IFAD paraca desteklenmiş projeler, kırsal yoksul halkını ekonomik, maddi, manevi ve sosyal ayrılmasını galip etmeye yardım ediyor. IFAD kredisi, kırsal halkı, özellikle kadınların hayat şartlarını iyileştirmeye yardım eden ve fakirliği yenen projeleri destekliyor.

İç Anadolu'da yeni başlatılmış Sivas-Erzincan Kalkınma Projesi IFAD'ın Türkiye'de altıncı projesidir. 1982'den itibaren IFAD, Türkiye'de kırsal kesimde yaşayan nüfusa gelirlerini artmaya, geçimlerini çeşitlendirmeye, hayatlarını şekillendiren kararlara katılmaya yardım eden gelişim işleri desteklemek için toplam 91 milyon USD kredi verdi.

Ziraat gayri safi milli hasılının yüzde onüçünü resmediyor ve son 30 yılında durmadan indi. Ziraat, daha çalışanların %45'ine iş veriyor, evin dışında çalışan kırsal kesim kadınlarının %90'undan fazla dahil.

Türkiye 2000 yılında tarım ve ormancılık ürünlerinde tarihinde ilk defa bir ticaret açığı kaydetti. Buğday memleketin en önemli ekinidir. Türkiye dünyanın ikinci makarna ihracatçı ve dünya piyasasında 10 yüzdeliğiyle buğday unu ihracatında üçüncü sırada yer alıyor. Ekin olarak pamuk, şeker pancarı, tütün, sebzeler, meyva ve cevizler hesaba katılıyor.

Devam eden projeler

Ordu-Giresun kırsal kalkınma projesi

Toplam maliyeti: 51.2 milyon USD

IFAD'ın kredisi: 20.0 milyon USD

Onaylama: 2000

Projeden direkt faydalanacak kişiler: 44.000 aile

Eşit finansörler: İslam Kalkınma Bankası (12.3 milyon USD)

Türkiye'nin doğu Karadeniz bölgesinde yaklaşık 44.000 aile bu kırsal kalkınma projesinden faydalandı. Bu bölgenin nüfusun %80'inden fazlasının yeterli miktarda temiz suya, ya da çiftlik dışında gelir fırsatlara erişim yok. Ağır bir çevre bozulması, özellikle yüksek orman ve dağ alanlarında, proje içerisindeki 320 köyünün yaklaşık %4'ünü etkiliyor.

Projenin maksadı, Anadolu kırsal kesimde yaşayan yoksul halkına, kadınlara özellikle, doğal kaynaklarının sürdürülebilir bir kullanımıyla gelir ve hayat şartlarını geliştirmeye imkan vermektir. Proje, en fakir çiftçiler ve hayvan sahiplerini hayvan, ekin ve orman üretimini artmaya yardım edip, köy kalkınması planlarına katılmalarını teşvik ediyor. Arı yetiştirilmesi gibi gelir alternatif kaynakları gelişmesinde imdat sağlıyor ve, yollarla köy su sistemleri dahil olmak üzere, altyapılarında düzeltilmeler terfi ediyor.

Proje, özellikle kuru güney bölgelerinde, küçük ölçekli 32 sulama sistemi finanse ediyor ve onları tertip ve inşaatlarına iştirak eden su kullanıcıları gruplarına teslim ediyor.

Sivas-Erzincan kalkınma projesi

Toplam maliyeti: 30.0 milyon USD

IFAD'ın kredisi: 13.1 milyon USD

Onaylama: 2004

Projeden direkt faydalanacak kişiler: 50.000 kişi

Eşit finansörler: Organisation of the Petroleum Exporting Countries (OPEC) Fonu (9.9 milyon USD)

Türkiye'nin en fakir olanlardan iki bölgesinde yaklaşık 200 köy, tarım üretimi artırmak, iş imkanları genişletmek ve toplum kalkınmasını terfi etmek amacıyla onaylanmış bu 30 milyon USD'lik projeden faydalanacaklar. Yedi yıllık projenin hedef kitlesi, kırsal yoksulluğu yoğun olduğu Sivas ve Erzincan illerinde yaklaşık 50.000 kişidir. 9.9 milyon USD OPEC Fonu'ndan bir krediyle beraber, 13.1 milyon USD'lik IFAD kredisi ve hükümet ve faydalanıcılar katkıları, hükümetin yoksulluk azaltması çabalarını destekleyecektir.

Sivas-Erzincan projesinin bir anahtar taşı, toplulukların yönlendiriciliğinde kalkınma oluyor. Proje, kalkınma komiteleri, kooperatifler, kadın çiftlik grupları ve su kullanıcıları ve otlak ortaklıkları dahil çeşitli köy cemiyetleri kurmaya yardım edip, yönetmen ve üyelerine talim ve teknik yardımı sağlıyor. Ondan sonra tarım üretiminde temel mali hizmetleri, pazarlama imkanları, teknik bilgiye erişimsizlik gibi kısıtlamalar kaldırmak için bu gruplarla çalışıyor. Ayrıca, gelir kaynaklarını çeşitlendirebilmeleri için, yoksul kişilere mikro işletme imkanları sağlıyor.

Tamamlanmış projeler

Erzurum Kırsal Kalkınma Projesi

Türkiye'de IFAD tarafından finanse eden ilk proje olarak 1982'de yürürlüğe girdi. IFAD, International Bank for Reconstruction and Development (IBRD) ile işbirliğinde çalışarak hedefi Erzurum bölgesinin kırsal kalkınması olan bu 104.7 milyon USD'lik projesini desteklemek amacıyla 20.0 milyon USD finanse etti. Bu bölgede yedi yıl sürdürülen proje 1989'da tamamlandı.

Tarımsal Yayım ve Uygulamalı Araştırma Projesi

IBRD ve IFAD, 1984'te başlatılmış bu projede kalkınma ortaklarıydı. Projenin toplam maliyeti 167.5 milyon USD olup, IFAD tarafından finanse edilen kısmı 10.0 milyon USD'dir. Proje, 1994'te tamamlandı.

Bingöl-Muş Kırsal Kalkınma Projesi

Yedi yıllık bu proje 1990'da yürürlüğe girdi. IFAD'ın 19.9 milyon USD kredisi, projenin toplam maliyeti 52.2 milyon USD toplamına destek verdi.

Yozgat Kırsal Kalkınma Projesi

United Nations Office for Project Services ile çalışarak IFAD, 1991'de gerçekleştirilen Yozgat projesini başlattı. IFAD'dan 16.4 milyonluk bir kredi, 40.5 milyon USD toplam maliyeti kısmı oldu. Proje 1999'da tamamlandı.

IFAD Yoksulluk Azalması bölge stratejisi

Türkiye, çok farklı ekonomik sistemleri, gelir seviyeleri ve doğal kaynakları olan memleketler eklenen IFAD'ın Yakın Doğu ve Kuzey Afrika bölgesinin bir kısmıdır. Bölgenin toplam nüfusu yaklaşık 273 milyon ve yarısı kırsal bölgelerde yaşıyor.

Ortalama olarak bölgenin ekonomisine tarım sektörünün katkısı alçaktır (%16'ya yakın). Fakat Türkiye gibi bir çok memlekette nüfusun yarısı geçimi için ziraata bağlıdır. Bu, sektörün alçak üretkenliğinin ve kırsal yoksul halkın genel ekonomiye az entegrasyonun yansımasıdır.

IFAD, bölgede çalışmalarını başlattığı zamandan itibaren, bu dört ana odak ayar edince stratejik amaçlarla kuvvetli bir hızla:

- hayatlarına etkilenen ve fakirliklerini sürdürebilen kararlar ve politikada söz sahipleri olabilmeleri için kırsal kesimde yaşayan fakir halka yetki vermek;
- ailelerine geçim sağlamak, oğullarını okula göndemek, hayat şartlarını iyileştirmek amacıyla, yoksul halkın alternatif gelir kaynakları bulabilmeleri için verimli faaliyetler çeşitlendirmek;
- cinsiyet eşitsizlikleri ortadan kaldırmak ve kadının durumu iyileştirmek. Kadınların tarım sektöründe önemli bir rol oynadıklarına rağmen bölgede büyük eşitsizlikler yaygındır;
- Doğal kaynaklarının yönetimi iyileştirmek. Bölgedeki halk ciddi doğal kaynakların kısıtlamaları karşılıyor. Sürdürülebilir çevresel yönetim tarım sektörünün büyümesi ve kırsal yoksulluğu azalmasına yakından bağlıdır.

Bu amaçlara yetişmek için IFAD'ın yatırımı

- toplum kalkınması ve dernek kurmasını;
- sınır ve kuru alanlar için uygun teknoloji teşviği;
- çiftlikte uzun vadeli yatırımları;
- kırsal altyapıları;
- kırsal mali kurumlarını

Yoksulluksuz bir dünya kurmak

IFAD, gelişmekte olan ÷lkelerde fakirlik ve açlığı yok etmeye adanmış Birleşmiş Milletler'in özel bir organizasyonudur. Alçak faizli kredi ve bağışlar vasıtaları ile, kırsal yoksul halka fakirliğini galip etmeye müsaade eden projeleri işletip finanse eder.

IFAD, 1978'deki başlangıcından bütün yeryüzünde 115 memleket ve bölgede 653 proje ve programlarda 8.1 milyar USD yatırdı.

Bu projeler, 250 milyondan fazla küçük çiftçi, çoban, balıkçı, arazisiz işçi, esnaf ve yerli kişilere kendileri ve aileleri için daha iyi bir hayat ulaşmaya yardım etti.

IFAD, ödünçü gibi değil, kırsal yoksul için bir avukat gibi yoksulluğu engelliyor. İşinin temeli bu fikirdir: yoksulluk ciddi yok edilmeliyse kırsal yoksul halkın kendi geleceği şekillendirme ve sürdürmesi gerektir. Bundan dolayı IFAD yerli kırsal kalkınmasına dikkatini topluyor ve bağış yapan, sivil

toplum kuruluşları, ve temel düzeyde çalışan toplum grupları birbirlerine birleştirerek katalizör gibi davranıyor.

Via del Serafico, 107 – 00142 Rome, Italy
Tel.: +39-0654591 – Fax: +39-065043463
E-mail: ifad@ifad.org
Web site: www.ifad.org